

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoE/47/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113228355
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6113228355.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v exekučnej veci oprávneného: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom 824 96 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený splnomocnenou Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom 811 04 Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, proti povinnému: R. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. XXXX/X, XXX XX F. F., zastúpený opatrovníkom Evou Pivarčovou, zamestnankyňou Okresného súdu Zvolen, vedenej súdnym exekútorom JUDr. Ing. Jánom Gasperom, PhD., Exekútorský úrad Rimavská Sobota, so sídlom Kálmána Mikszatha 268, 979 01 Rimavská Sobota, pod spisovou značkou EX 775/13, pre vymoženie pohľadávky oprávneného vo výške 2 152,32 Eur s príslušenstvom o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 6Er/1026/2013-18 zo 14. marca 2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) vychádzajúc z názoru, že rozhodcovská zmluva, od ktorej si rozhodcovský súd odvodil právomoc rozhodnúť spor medzi účastníkmi nebola platne uzavretá. Z dôkazov predložených oprávneným zistil, že oprávnený a povinný uzavreli dňa 05. 09. 2011 zmluvu o revolvingovom úvere č. 8200040163, na základe ktorej poskytol oprávnený povinnému úver vo výške 1 200,- Eur a v ten istý deň bola medzi účastníkmi uzavretá aj rozhodcovská zmluva č. 8200040163, kde v článku 5 bolo dojednané, že akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami zmluvy o revolvingovom úvere, s porušením, ukončením či neplatnosťou zmluvy o revolvingovom úvere budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred konkrétne označeným rozhodcovským súdom. Výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť spočíva podľa rozhodcovskej zmluvy na tej zmluvnej strane, ktorá podáva žalobný návrh. V článku 7 rozhodcovskej zmluvy bola dojednaná možnosť dlžníka odstúpiť od tejto rozhodcovskej zmluvy aj bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní od jej uzavretia. Podľa článku 3 rozhodcovskej zmluvy oprávnený ako veriteľ poučil povinného ako dlžníka o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy. Oprávnený sa so svojim návrhom obrátil na Stály rozhodcovský súd Victoria rozhodcovský súd v Žiline, ktorý vydal rozhodcovský rozsudok sp. zn. RK-PC-861/13-LP, na ktorom je vyznačená právoplatnosť dňa 27. 07. 2013 a vykonateľnosť 31. 07. 2013. Platnosť rozhodcovskej zmluvy skúmal súd aj bez návrhu povinného v zmysle ustanovení § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka z dôvodu, že zmluva o úvere uzavretá medzi oprávneným a povinným má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovskú zmluvu, i keď bola uzatvorená na samostatnom tlačive, vyhodnotil ako štandardnú zmluvnú podmienku používanú oprávneným pri uzatváraní zmlúv o úvere so spotrebiteľmi. Za právne bezvýznamné považoval, či riešenie sporu rozhodcovským súdom vyplýva z rozhodcovskej doložky k zmluve alebo osobitnej zmluvy. Návrh rozhodcovskej zmluvy bol pripravený na predtlačenom tlačive, do ktorého sa vpisujú iba požadované údaje a spotrebiteľ nemal možnosť žiadnym spôsobom zmeniť obsah tejto zmluvy, jedinou

jeho alternatívou bolo prijatie, resp. odmietnutie návrhu ako celku. Z toho vyvodil, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná. Rozhodcovskú zmluvu posúdil ako rozpornú so znením § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, ktorý za neprijateľnú podmienku považuje aj dojednanie k rozhodcovskej zmluve (doložke), ktoré vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Možnosť spotrebiteľa odstúpiť od rozhodcovskej zmluvy podľa článku 7 rozhodcovskej zmluvy nemá vplyv na právne posúdenie tejto rozhodcovskej zmluvy ako neplatnej, keďže odstúpiť možno iba od platnej zmluvy.

Proti uzneseniu okresného súdu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Namietal, že exekučným súd sa pri rozhodovaní neúplne zaoberal rozhodcovskou zmluvou, dôsledkom čoho sú nielen zjavné chyby a nedostatky v zistení skutkového stavu, ale neobstojí ani jeho následné právne posúdenie. Poukázal predovšetkým na skutočnosť, že rozhodcovská zmluva č. 8200040163 je samostatným úkonom, ktorého existencia nebola podmienkou uzatvorenia úverovej zmluvy, respektíve jej trvania ako takej. Poukázal najmä na bod 2 predmetnej rozhodcovskej zmluvy, ktorý výslovne uvádza, že uzavretie rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere a súčasne, že dlžník nie je povinný prijať návrh danej rozhodcovskej zmluvy. Taktiež z bodu 7 rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že dlžník môže odstúpiť od rozhodcovskej zmluvy v lehote 14 kalendárnych dní od jej uzavretia. Uplatnením tohto práva môže dlžník bez ohľadu na postoj veriteľa dosiahnuť zánik rozhodcovskej zmluvy, bez toho, aby to malo vplyv na trvanie zmluvy o revolvingovom úvere. Namietal, že predmetná rozhodcovská zmluva nebola nikdy podmienkou uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere. Domnieva sa preto, že táto rozhodcovská zmluva spĺňa charakter individuálneho ustanovenia a nemôže byť preto posúdená ako neprijateľná zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve. Oprávnený podotkol v tejto súvislosti, že nie je mu potom celkom zrejmé, ako si súd predstavuje znenie rozhodcovskej zmluvy bez dohody zmluvných strán o tom, ako sa budú spory zo zmluvy o úvere riešiť, s dodržaním ustanovení Občianskeho zákonníka o určitosti a zrozumiteľnosti právneho úkonu. Spotrebiteľ vzhľadom na znenie rozhodcovskej zmluvy vedel a vedieť mohol o význame, právnych dôsledkoch a dobrovoľnosti uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy. Pokiaľ potom povinný akceptoval rozhodcovskú zmluvu, urobil tak dobrovoľne a rovnako tak aj z vlastného rozhodnutia nevyužil možnosť od danej zmluvy odstúpiť. Rozhodcovská zmluva v danej veci nie je súčasťou všeobecných podmienok, respektíve inej zmluvy a povinný pri uzavretí tejto zmluvy mohol bez akýchkoľvek dôsledkov uzavrieť osobitne zmluvu o revolvingovom úvere. Z hľadiska účinkov rozhodcovskej zmluvy a samotného rozhodcovského konania oprávnený taktiež poukázal na to, že spotrebiteľovi poskytuje minimálne rovnaký, a v niektorých smeroch oveľa širší, rozsah ochrany a možnosti uplatnenia jeho práv, ako je tomu pri konaní pred súdom. Z formulácie rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že spory zo zmluvy o revolvingovom úvere môžu byť riešené v konaní pred všeobecným súdom, alebo pred rozhodcovským súdom. Konanie pred rozhodcovským súdom je preto len alternatívne a nevyžaduje sa od spotrebiteľa, aby postupoval len pred arbitrážou. Poukázal na obsah viacerých súdnych rozhodnutí, v ktorých všeobecné súdy zaujali totožné právne stanovisko ako prezentoval v odvolaní. V závere odvolania potom zhrnul, že vzhľadom na vyššie uvedené argumenty naďalej zotrváva na názore, že právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci bola daná a rozhodcovská zmluva nie jej neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Navrhuje preto, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p. uznesenie okresného súdu podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu podľa ustanovenia § 221 ods. 2 O. s. p. na ďalšie konanie.

Vo veci rozhodol vyšší súdny úradník Okresného súdu Banská Bystrica. Zákonný sudca predložil vec na rozhodnutie krajskému súdu podľa ustanovenia § 374 ods. 4 O. s. p. s vyjadrením, že odvolaniu účastníka konania nemieni vyhovieť.

Odvolací súd, vychádzajúc z dôvodov a rozsahu odvolania, po oboznámení sa s obsahom spisu konštatuje, že súd prvého stupňa vzhľadom na vykonané dokazovanie vec nesprávne právne posúdil. Je nutné prisvedčiť odvolacej námietke, že záver, z ktorého exekučný súd vychádzal pri rozhodovaní, t.j. že rozhodcovská zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré nebolo

individuálne so spotrebiteľom dojednané a ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán výrazne v neprospech spotrebiteľa, nezodpovedá obsahu spisu a výsledkom dokazovania v danej exekučnej veci.

Odvolačí súd sa oboznámil detailne s obsahom predložených listinných dôkazov, predovšetkým venoval pozornosť a skúmal obsah predloženej Rozhodcovskej zmluvy č. 8200040163 zo dňa 5. septembra 2011 uzatvorenej podľa § 3 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (č. I. 10 spisu). Odvolačí súd konštatuje, že rozhodcovská zmluva, zakladajúca legitimitu pre exekučný titul v danej exekučnej veci, nebola zakomponovaná ako súčasť formulárovej úverovej zmluvy, nakoľko bola zmluvnými stranami uzatvorená osobitne. Táto listina navyše je aj označená výrazne ako ROZHODCOVSKÁ ZMLUVA, takže už aj z jej označenia muselo byť, resp. malo byť spotrebiteľovi zrejmé, o aký konkrétny právny úkon ide, pretože nebola len včlenená do iných zmluvných ustanovení, s obsahom ktorých by splyvala. Podstatná z hľadiska posúdenia individuálnosti tohto zmluvného právneho vzťahu je skutočnosť, že rozhodcovská zmluva je formálne odčlenená od všetkých ostatných zmluvných dojednaní, je individualizovaná vo vzťahu ku konkrétnemu spotrebiteľovi, číslo Rozhodcovskej zmluvy č. 8200040163 zodpovedá číslu zmluvy o revolvingovom úvere uzatvorenej toho istého dňa medzi oprávneným a povinným, je osobitne datovaná a aj osobitne podpísaná povinnou osobou - spotrebiteľom. Za predpokladu takéhoto koncipovania rozhodcovskej zmluvy potom nemožno mať za to, že toto zmluvné dojednanie nebolo individuálne so spotrebiteľom dojednané, pretože celkom zjavne spotrebiteľ mal možnosť osobitne túto zmluvu neprijat' a nepodpísať. Zo znenia predmetnej rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že nevyplýva v prípade takejto voľby a rozhodnutia spotrebiteľa žiadna konzekvencia majúca vplyv na dojednaný spotrebiteľský vzťah. Z obsahu predmetnej rozhodcovskej zmluvy výslovne vyplýva, že „uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere medzi veriteľom a dlžníkom. Dlžník nie je povinný prijať návrh tejto rozhodcovskej zmluvy zo strany veriteľa, pričom vyhlasuje, že o tejto skutočnosti bol zo strany veriteľa jasne a zrozumiteľne informovaný“ (bod 2. zmluvy). V bode 3. tejto rozhodcovskej zmluvy je taktiež osobitne uvedené, že „veriteľ pred uzatvorením tejto rozhodcovskej zmluvy poučil dlžníka o dôsledkoch jej uzatvorenia“ a následne je v texte písomne zachytený obsah konkrétneho poučenia. Taktiež zásadné z hľadiska posúdenia miery práv, ktoré z obsahu tejto zmluvy pre spotrebiteľa vyplývajú, že aj dojednanie v závere rozhodcovskej zmluvy osobitne zakomponované, a to právo „dlžníka od tejto zmluvy odstúpiť aj bez uvedenia dôvodu do štrnástich kalendárnych dní od uzatvorenia tejto zmluvy“ (bod 7. zmluvy). Je preto nutné ešte na dôvažok konštatovať, že spotrebiteľ mal ponechanú voľbu do určitého časového obdobia od zmluvy odstúpiť a to aj bez uvedenia dôvodu, čo je dojednanie v prospech spotrebiteľa, umožňujúce spotrebiteľovi sa opätovne podrobne v pohodlí a bezpečí domáceho prostredia a bez časového stresu oboznámiť detailne a podrobne s obsahom zmluvy, ktorú podpísal a následne ešte zvážiť prípadné odstúpenie od nej. Za daných citovaných dojednaní tvoriacich obsah tejto osobitne dlžníkom podpísanej rozhodcovskej zmluvy potom nemožno konštatovať, že nebola so spotrebiteľom dojednaná individuálne.

Spotrebiteľ má síce nárok na osobitnú právnu ochranu, avšak ani táto nemôže nadobudnúť bezmedzný charakter až do takej miery, že by úplne a bezvýhradne zbavovala spotrebiteľa potrebnej miery obozretnosti a jeho miery nevyhnutnej zodpovednosti za právne úkony, ktoré osobitne verifikoval svojim podpisom a ku ktorým pristúpil a zasahovať tak do zmluvnej voľnosti účastníka zmluvného vzťahu. Odvolačí súd zastáva názor, že jednak z označenia a aj koncipovania osobitne vyhotovenej rozhodcovskej zmluvy muselo byť aj bežnému spotrebiteľovi s úplne bežným právnym povedomím zrejmé, aký právny úkon podpisuje. Je pritom nutné vychádzať z platnej právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv, ktorá nevyklučuje uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy aj so spotrebiteľom, za predpokladu, ak tieto podmienky boli so spotrebiteľom individuálne dojednané.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Námietku odvolateľa, že rozhodcovská zmluva bola v konkrétnom prípade dojednaná individuálne a spôsobom, ktorý umožňoval jej individuálne odmietnutie zo strany spotrebiteľa, je nutné považovať za zásadnú a z hľadiska posúdenia správnosti úvah a záverov prvostupňového súdu, z ktorých vo

svojom rozhodnutí vychádzal, aj za primárnu. Pokiaľ bolo preukázané, že skutočne mal povinný, ako spotrebiteľ, skutočnú, reálnu (nielen hypotetickú) možnosť odmietnuť a vylúčiť rozhodcovskú zmluvu, a to aj dodatočne do štrnástich kalendárnych dní od jej uzatvorenia a aj bez uvedenia dôvodu, odôvodnenie odvolaním napadnutého uznesenia exekučného súdu potom zjavne neobstojí. Tvrdenie oprávneného o individuálnom dojednaní rozhodcovskej zmluvy pritom nebolo žiadnym prejavom spochybnené ani povinným. Neexistuje tak tvrdenie, ktoré by spochybňovalo alebo oslabovalo tvrdenie oprávneného podporované listinnými dôkazmi. Uznesenie v takom znení, vzhľadom na rozpornosť odôvodnenia s preukázaným skutkovým stavom tak nemôže obstáť. Za daného skutkového stavu je nutné dojednanú Rozhodcovskú zmluvu č. 8200040163 zo dňa 05. 09. 2011 v konkrétnej veci, vzťahujúcu sa k zmluve o revolvingovom úvere č. 8200040163 zo dňa 05. 09. 2011, považovať za individuálne dojednanú so spotrebiteľom a preto nemôže ísť o neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd však súčasne zdôrazňuje, že tento záver nie je možné aplikovať paušálne na všetky zmluvy uzatvárané konkrétnym oprávneným (o ktorých má odvolací súd vedomosť zo svojej rozhodovacej činnosti) a je nevyhnutné vždy v každom konkrétnom prípade skúmať okolnosti dojednania rozhodcovskej zmluvy, respektíve rozhodcovskej doložky zásadne individuálne.

Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie exekučného súdu podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu podľa ustanovenia § 221 ods. 2 O. s. p. na ďalšie konanie.

Úlohou okresného súdu v ďalšom konaní okrem opätovného rozhodnutia o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bude preveriť jednotlivé ustanovenia zmluvy o úvere a exekučného titulu za účelom zistenia, či nezaväzuje povinného na plnenie, ktoré je v rozpore so zákonom alebo odporuje dobrým mravom.

Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.